

APORTUL REMARCABIL
LA DEZVOLTAREA ȘTIINȚEI MEDICALE A
SAVANTULUI CONSTANTIN SPÂNU

OMAGIU LA 60 DE ANI

Savantul Constantin SPÂNU s-a născut la 19 martie 1950 în comuna Nicoreni, raionul Râșcani. În anul 1967 absolvește cu medalie de aur școala medie din satul natal, iar în 1973 – Facultatea *Medicină Preventivă* a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău.

Constantin SPÂNU activează în domeniul de cercetare-dezvoltare a sectorului științific din anul 1973, după absolvirea cu mențiune a Institutului de Stat de Medicină (actuala USMF *N. Testemițanu*), în funcțiile de cercetător științific stagiar la Institutul de cercetări în igienă și epidemiologie al Ministerului Sănătății, iar în anii 1974-1977 și-a continuat studiile, în calitate de doctorand, la Institutul de Virusologie *D. I. Ivanovski* din or. Moscova, susținând teza de doctor în medicină. Revenind acasă, în anii 1977-1988 și-a continuat activitatea științifică în același Institut de cercetări în calitate de colaborator științific superior, șef de laborator și șef de sector. După reformele din anul 1988, până în anul 1995 și-a continuat activitatea în funcția de șef de laborator la Institutul de Cercetări Științifice în Medicină Preventivă și Curativă al MS RM, susținând și teza de doctor habilitat în științe medicale în anul 1991 în or. Kiev.

Din anul 1995 și până în prezent a deținut funcțiile de mare responsabilitate managerială de prim-vice-direcator, vice-direcator în probleme de știință și inovare la Centrul Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă, concomitent fiind încadrat în activitatea didactică la USMF *N. Testemițanu* ca profesor universitar.

Pe parcursul anilor de activitate dl Constantin Spânu s-a prezentat ca specialist de înaltă calificare, cu cunoștințe vaste și de mare valoare în domeniul medicinei preventive, cu inițiativă și spirit novator, cu dăruire și responsabilitate. A dirijat activitatea de cercetare-dezvoltare științifică, asigurând realizarea mai multor teme științifice actuale în termenul planificat, obținând rezultate de înaltă performanță și importanță atât pentru știință, cât și pentru activitatea practică a instituțiilor medico-sanitare.

Sub dirijarea profesorului Constantin SPÂNU au fost realizate și susținute 14 teze de doctor în medicină, inclusiv 2 teze de doctor habilitat, au fost elaborate și publicate peste 600 de lucrări științifice, printre care 15 monografii, ghiduri, manuale, inclusiv 100 brevete de invenție.

A participat la diferite foruri științifice peste hotarele țării, unde lucrările sale au fost înalt apreciate și menționate. Ne mândrim împreună cu profesorul universitar Constantin SPÂNU de cele 85 de medalii de aur, 25 de argint și 21 de bronz – distincții acordate la expozițiile naționale și internaționale de inventică din Chișinău, Bruxelles (Belgia), Sofia (Bulgaria), Iași, București și Cluj-Napoca (România), Casablanca (Maroc), Zagreb (Croatia), Moscova (Federația Rusă), Sevastopol (Ucraina), Geneva (Elveția), Novi Sad (Serbia), Seul (Korea), Beijing (China).

În calitate de conducător și consultant științific a participat la realizarea multor teme de cercetare-dezvoltare obținute prin concurs, inclusiv *Perfecționarea profilaxiei și tratamentului infecției cu herpes: aspecte clinico-epidemiologice, imunologice de profilaxie și tratament – 2007-2010*; proiectele independente *Studiu demografic în Republica Moldova – 2005, Elaborarea și*

valorificarea în practica medicală a produselor antigripale – 2007-2008, *Hepatite virale: aspecte de tratament, măsuri de control și răspuns – 2009-2010* etc. Concomitent, C. Spânu este încadrat și participă activ la amplificarea Programelor Naționale de imunizări, lichidarea și combaterea poliomielitei, hepatitelor virale, la realizarea proiectelor de semnificație internațională, cum ar fi prevenirea HIV/SIDA, a hepatitelor B și C, gripei aviare și asigurarea desfășurării măsurilor de control și răspuns în actuala pandemie de gripă cauzată de virusul gripal de tip nou A (H1N1).

Dl Constantin Spânu, în comun cu colegii-profesori de profil, dnii Pavel Chintea, Vladimir Valica, Vladimir-Semionov, Eugeniu Diuc, Tiberiu Holban, Vlada Dumbrava și Victor Pinte, au elaborat, înregistrat, patentat și folosit fabricarea industrială a medicamentului antiviral *pacovirină*, care este valorificat în tratamentul și profilaxia hepatitelor virale, gripei și altor infecții, fiind inclus în protocoalele clinice naționale, ghiduri etc., aprobate de Ministerul Sănătății. Impactul socioeconomic, obținut în urma perfectării tratamentului patologiilor de genă virală (hepatite virale B, C, D; infecția cu herpevirusi, gripa, paragripa etc.) și valorificării acestor produse se apreciază la milioane de lei. Pe parcursul activității sale dl Constantin Spânu a fost și este încadrat în realizarea *Programului Național de combatere a hepatitelor virale B, C și D în Republica Moldova în anii 2007-2011*, program ce a condus, în ultimii ani, la ameliorarea situației epidemiologice din țară.

Rezultatele cercetărilor științifice obținute în comun cu specialiștii Institutului de Genetică al AȘM, USMF N. Testemițanu și SA Farmaco, cu genericul *Performanțe în elaborarea și implementarea metodelor de profilaxie și tratament al infecțiilor cu diminuarea impactului consecințelor radiațiilor ionizante* au fost înaintate pentru obținerea Premiului de Stat – 2010.

Dl Constantin Spânu este președinte al Comisiei metodice de profil *Patologia infecțioasă*; specialist principal al Ministerului Sănătății în virusologie și imunologie; membru al Consiliului de experți al Ministerului Sănătății; vicepreședinte și membru al Consiliilor specializate de susținere a tezelor de doctor și doctor habilitat în științe medicale; membru al Adunării Generale a AȘM; membru activ al Academiei de Științe din New York, SUA; membru al Comisiei de atestare a cadrelor la specialitatea *Microbiologie*; membru al Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică; coordonator național în problemele de conținut la poliomielită (Organizația Mondială a Sănătății); coordonator național la expozițiile internaționale de inventică *Cercetări și transfer tehnologic* (responsabil pentru Saloanele din România – București, Iași, Cluj-Napoca) și altele.

Pentru activitatea sa profesională dl Constantin Spânu a fost menționat cu diferite distincții de stat și internaționale: Diplome de Onoare ale Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova; titlul *Om Emerit* 1998; certificat de apreciere cu Insigna de Aur pentru rezultate remarcabile în eradicarea poliomielitei în țară și în Europa (Organizația Mondială a Sănătății), 2002; medalia *Meritul Civic*, 2005; diploma *Savantul Anului în domeniul științelor reale*, 2008; laureat al Premiului Organizației Mondiale pentru Proprietatea Intelectuală; deținător al medaliei *60 ani ai AȘM*; deținător al Crucii Regatului Belgia (Bruxelles) în grad de cavaler (2007), ofițer (2008) și comandor (2009) – toate oferite pentru rezultatele remarcabile obținute de dumnealui în activitatea de cercetare-dezvoltare și inovare.

Aceste realizări au fost posibile numai datorită dragostei și susținerii de care se bucură din partea familiei sale, care a fost și îi este alături și la bine, și la greu. Fiul și nora, la fel, au îmbrățișat profesia de medic.

Cu ocazia jubileului de 60 de ani de la naștere, din partea colectivului Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă și a colegiului de redacție, îi urăm dlui profesor Constantin Spânu multă sănătate și încă mulți ani de activitate rodnică, remarcabile succese și frumoase realizări științifico-practice în serviciul sănătății populației.

Să trăiți, domnule profesor Constantin SPĂNU, încă mulți-mulți ani!